

DIVADELNÍ TŘEBÍČ 3

ZPRAVODAJ NÁRODNÍ PŘEHLÍDKY
AMATÉRSKÉHO ČINOHERNÍHO
A HUDEBNÍHO DIVADLA

KVĚTEN 2004

DIVADELNÍ TŘEBÍČ MÁ I LETOS ZAHRANIČNÍ HOSTY

Národní přehlídku navštívila delegace čtyř kulturních pracovníků z Bratislavy. Jejich přítomnosti jsme využili k tomu, aby se sami představili (navíc byli ochotni přispět i do naší ankety „Co na to divák“) Je pro nás ctou zúčastnit se tak významného kulturního podujatí jako je Divadelní Třebíč 2004. Sme dlhoroční pracovníci kultúry a tak dokážeme oceniť organizáciu, prípravu a realizáciu tak národného podujatia ako je národná prehliadka amatérského divadla. Chvály a pozitívne hodnotenia už predchádzajúcich ročníkov festivalu sme mali od nášho riaditeľa – režiséra Jana Hižnaya, ktorý nás však tento rok po ťažkej chorobe navždy opustil. Sam sa pravidelne v predchádzajúcich ročníkov zúčastňoval. Jeho túžbou a prianím bolo pokračovať v účasti na tomto festivale. Toto jeho želanie dnes s radosťou plníme. Aj naša nová riaditeľka Mgr. Eva Filanová divadelné aktivity veľmi podporuje a radí ich medzi dôležité kultúrne a umelecké priority našej činnosti.

Prišli sme k vám z Bratislavy. Pracujeme v kultúrnom zariadení CULTUS – Ružinov, a.s. Akciovou spoločnosťou sme sa stali 1. 1. 2004. Poslaním našej a.s. je pokračovanie činnosti Centra pre kultúru a umenie, z ktorého sme sa pretransformovali z príspevkovej organizácie.

Pre našich návštevníkov pravidelne usporiadavame koncerty, divadelné a tanečné predstavenia, rôzne vzdelávacie a iné kultúrne a spoločenské podujatia. V priestoroch nášho Domu kultúry Ružinov vyrástlo mnoho amatérskych súborov. Z divadelných môžeme spomenúť dnes už známe divadlo GUnaGU. Často tiež ponúkame naše priestory aj hosťujúcim súborom. Sme presvedčení, že budeme môcť naším slovenským návštevníkom ponúknuť niektoré predstavenia práve z vášho festivalu.

Poznanie, že v oblasti kultúry a umenia žiadne hranice medzi našimi národmi nevznikli, je úžasne.

Pracovníci CULTUS – Ružinov, a.s Bratislava

Z odposlechu

☺ Porada poroty probíhá vždy za zavřenými dveřmi. Včera v pozdních večerních hodinách se však i přes silnou zeď z místnosti porotců ozývalo zřetelné štěkání, což vyvolalo četné spekulace. Na rozborových seminářích se totiž porotci jako psi neprojevují (zatím). Že by se museli uvolnit?

„Byl jsem zapřen na spaní“, řekl předseda poroty Jan Císař, když popisoval pocity, s nimiž v hledišti očekával začátek hry Zelenavý ptáček od Carla Gozziho. Nakonec si však tato inscenace v podání divadla ESENCE vysloužila v jeho řeči na rozborovém semináři řadu pochvalných slov.

☺ Porota Divadelní Třebíče má nového člena. Do stavu porotcovského se v úvodu večerního rozborového semináře povýšila dosavadní tajemnice poroty, když směle prohlásila: „Já jsem Simona Bezoušková a jsem porotkyní této poroty“. Přibude dnes někdo další?

☺ „Možná jste si všimli v harmonogramu přehlídky, že v 21.30 bude bourání Libice nad Cidlinou. Už jsem si říkal, že se snad vrátí Přemyslovci“, prohlásil prof. Císař na večerním semináři.

Během diskusí o představeních platí na Divadelní Třebíči zákaz kouření, který se netýká členů poroty.

GOZZI

SOUČASNÝ A ZÁBAVNÝ

Divadlo ESENCE z Prahy přivezlo do Třebíče inscenaci hry Carla Gozziho Zelenavý ptáček. Již podruhé (po Lásce ke třem pomerančům) sáhlo po autorovi z 18. století, který zůstal dlouho zapomenut pro pochybnou kvalitu svých her a k němuž se začali vracet až na přelomu 19. a 20. století některé avantgardní proudy, především symbolisté. Většina inscenátorů od té doby nenacházela klíč k živé a zábavné jevištní realizaci. Esenci v režii Marie Kubrové se to podařilo. Hru, která je v podstatě sláťaninou všeho možného, co se tehdy lidem líbilo, oprostila od balastu až na kostro a doplnila o epický prvek v podobě dvou komentátorů (diváků i spoluhráčů zároveň), kteří zasahovali do děje, posouvali ho („Teď bude samá filozofie, jděte pryč, to nechceme“, „Tohle škrtněte!“ a podobně). Leccos, co obvykle zůstává v Gozziho propleteném příběhu nejasné, dovysvětlili (blbosti shodili) a pro diváka tak všechno zpřehlednili. V řádu věci jsou i drobné aktualizace, které vnímáme jako součást zvoleného klíče, kdy se na hru inscenátoři dívají současnými očima. Onen prvek epický, zcizovací, funguje i v práci s hudbou. Rovněž scénografie odpovídá zvolené koncepci a poskytuje prostor pro hereckou akci. Svou jednoduchostí je krásný například vznik zámku po odhození kamenu.

V rámci celku byla nalezena odpovídající stylizace pro jednotlivé postavy, která stavěla na typech a schopnostech herců a mnohdy dokázala využít i jejich limitů. V takto budované inscenaci by bylo velmi snadné přeshlápnout míru vkusu, ale Esenci se to nestává. Naopak, v některých scénách by mohli být ještě odvážnější – v tomto smyslu zafungovala například scéna s vytažením zkrvavené dýky a razantní reakce na ni. Můžeme tedy shrnout, že jsme viděli inscenaci promyšlenou, cíleně vybudovanou a přitom spontánní a zábavnou.

ex

KULTIVOVANÝ VYPRAVĚČSKÝ VÝKON NA POKRAJI DIVADLA

V hlavní a jediné roli pro jevištní interpretaci Otou Ornestem upravené povídky Ivana Bunina Já měla hezkej život, pane se představila Eva Čurdová z jihlavského Divadla DE FACTO MIMO. Je to nesporně herečka, jejíž technické vybavení a schopnost utáhnout hodinovou produkci jsou obdivuhodné.

Buninova povídka je volně plynoucím sledem jednotlivých úseků života. Přesto však je drama v předloze

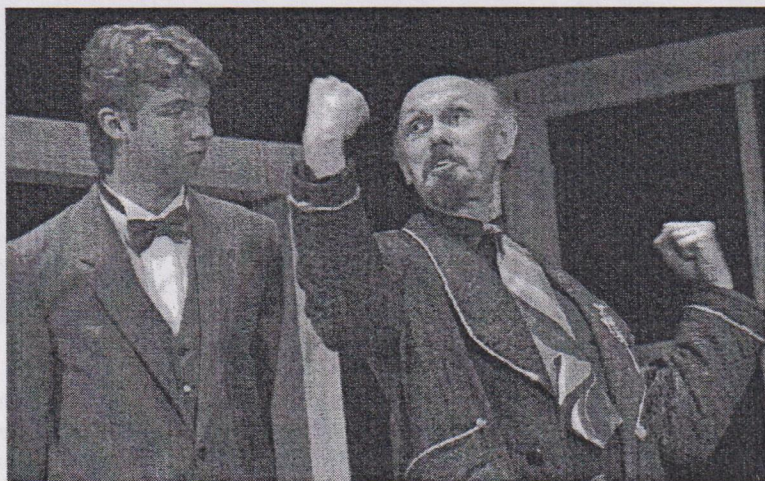
potenciálně obsaženo: jde v podstatě o zpověď zlé a cynické ženské, která se dostává do situace, kdy se chce zdát hezkou, a proto obhájí svoje konání. Ale režisér Petr Soumar nevede herečku k divadelnímu ztvárnění postavy a jejího vnitřního konfliktu – ona se nestává postavou, nevytváří situace a nejedná, ale podává nám zprávu o postavě. Je to tedy více vyprávění než divadlo. Je to osobnostní sdělení. S téměř realistickou scénou se tak příliš nepracuje, rekvizity (např. koníček) fungují jen jako označení a nikoliv vztah ke vzpomínce, k určitému člověku, rozdávání vodky, slaniny a tanec s diváky slouží jako berličky, které mají vyprávění zřejmě oživit. Dokonce se lze domnívat, že oprostění scénografie, kterou v uvedené podobě herečka v podstatě nepotřebovala, jen na nejnútnejší prvky by celku prospělo. Problematické jsou také předěly písni s harmonikou – tak, jak jsou řešeny, působí poněkud násilně a hřmotně.

Můžeme shrnout, že uvedené problémy souvisejí především s režijním pojetím a výkladem (absencí výkladu?) celku. Ale Eva Čurdová dokáže na jevišti uplatnit své charisma a máme-li výkon, který podala blíže pojmenovat, pak je to úctyhodný a kultivovaný vypravěčský výkon na pokraji divadla.

ex

SITUAČNÍ KOMEDIE BEZ ZAHRANÝCH SITUACÍ

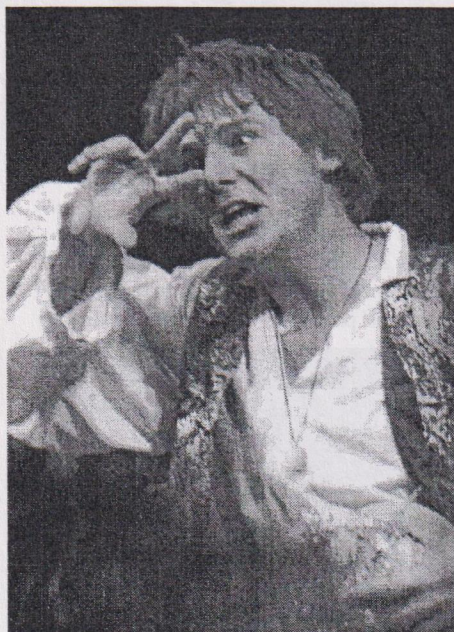
Divadelní spolek VOJAN z Libice nad Cidlinou nastudoval hru Claudi Magniera Oscar. Tato fraška napsaná na přelomu 50. a 60. let pro konkrétní herce nepatří k nejkvalitnějším, nicméně základní atributy žánru, především komediální situace budované na záměnách, nabízí.

Režisér Jaroslav Vondruška inscenaci přehledně zorganizoval a pokusil se o souhru zkušených herců s mladými, začínajícími. Řešení scény i kostýmů odpovídá žánru hry. Trochu nelogicky působí umístění pokoje Colety ve směru, kudy se přichází a odchází, což je poněkud matoucí. V první polovině včerejšího představení jsme se příliš nebavili. S výjimkou Marcely Hlávkové v postavě paní Barnierové se totiž od počátku nehrály situace, docházelo jen k mechanickému naplňování dříve vymyšleného. I tak zkušenému herci, jakým je představitel hlavní postavy Bertranda Barniera Jiří Hlávka, se to přihodilo. Rychlé tempo samo o sobě k pobavení diváka nestačí. Chyběla ona „zastavenička“, kdy divák se baví tím, že dřív než postava pochopí, co se děje. Kdy postava reaguje na partnera a je skutečně překvapena vývojem situace.

V druhé polovině mělo představení vzestupnou tendenci. Začaly se hrát již zmíněné situace, což se odrazilo i na živější reakci publika. Nejlépe inscenace zafungovala v závěru, kdy přichází nová služka (a matka Barnierovy nemanželské dcery Jacquelines) Charlota v podání Heleny Vondruškové a kdy se na scéně objevují postupně všechny postavy. Zde zřejmě zkušenost těch straších pomohla i mladé části souboru. Jinak je zřetelné, že všichni mladí herci vědí, co hrají a že snaží poctivě plnit, co od nich režisér vyžaduje; své postavy nám srozumitelně sdělují. Je to jistě nadějným příslibem pro další práci souboru.

ex

Dne 22.dubna
2004 zaseda-
la komise pro
udělování Zla-
tého odznaku

J.K.Tyla, která schválila
13 návrhů předložených
signatáři Statutu ZO JKT.
V letošním roce k za-
kládajícím organizacím
tohoto morálního oce-
ňování osobností amatér-
ského divadla přistoupilo
Občanské sdružení diva-
delních ochotníků z Ústí
nad Orlicí jako v pořadí
již sedmá organizace.
Seznam nositelů ZO JKT
včetně uvedení navrhující
organizace, příslušnost
k souboru a citace oceně-
ní následuje:

NOSITELÉ ZLATÉHO ODZNAKU J.K.TYLA V ROCE 2004

BERAN BEDŘICH (*1930)

Volné sdružení východočeských divadelníků
KRUH Hronov

*Za celoživotní věrnost ochotnickému divadlu
a za obětavou službu tradici Jiráskova Hronova.*

CÁPKOVÁ LUDMILA (*1926)

Svaz českých divadelních ochotníků
DS DK Kroměříž

Za celoživotní divadelní a kulturní činnost.

ČEČIL FRANTIŠEK (*1922)

Skupina amatérských loutkářů SČDO
LD Špalíček Plzeň

Za zásluhy o české amatérské loutkářství na Plzeňsku.

HAVLÍK EMIL (*1927)

Česká obec sokolská
LD NAZDÁREK Praha-Smíchov

*Za celoživotní zásluhy o loutkové divadlo, za pedagogickou
činnost a za obnovu sítě sokolských loutkových divadel.*

HELLEMANN MILOSLAV (*1942)

Divadelní centrum Podbeskydí
DS M.Dědice

Za dlouholetou příkladnou tvůrčí činnost v rozvoji amatérského divadla.

HONZOVÁ LUDMILA (*1939)

Volné sdružení východočeských divadelníků
ADIVADLO Havlíčkův Brod

*Za celoživotní věrnost ochotnickému divadlu
a významný osobní přínos jeho rozvoji na Havlíčkobrodsku.*

HOUŠŤEK MIROSLAV (*1929)

Volné sdružení východočeských divadelníků
KRUH Hronov

*Za celoživotní věrnost ochotnickému divadlu
a dlouholetý osobní přínos budování tradice Jiráskova Hronova.*

LINHART JINDŘICH (*1927)

Skupina amatérských loutkářů SČDO
LS Před branou Rakovník

*Za celoživotní loutkářskou činnost
a zásluhy na rozvoji amatérského loutkářství.*

SYCHRA JAN (*1928)

Občanské sdružení divadelních ochotníků
DS Vicena Ústí n. Orlicí

*Za dlouholetou organizační práci pro ochotnické divadlo a celoživotní
mistrovství na jevištích divadelních souborů Ústí nad Orlicí.*

URBANOVÁ JANA (*1937)

Svaz českých divadelních ochotníků
DS Krupka

Za celoživotní přínos ochotnickému divadlu.

VEŘMIŘOVSKÁ MARIE (*1945)

Skupina amatérských loutkářů SČDO
LD Přerovský Kašpárek Přerov

*Za dlouholetou loutkářskou činnost a za mimořádné úsilí o obnovu
loutkového divadla Přerovský Kašpárek po povodni v roce 1997.*

VETEŠNÍKOVÁ OLGA (*1933)

Občanské sdružení divadelních ochotníků
DS EXIL Pardubice

*Za dlouholetou práci pro ochotnické divadlo
a celoživotní mistrovství na jevištích souborů v Praze a Pardubicích.*

ZÁSTĚRA FRANTIŠEK (*1927)

Občanské sdružení divadelních ochotníků
DS Vicena Ústí n. Orlicí

*Za dlouholetou organizační práci pro ochotnické divadlo a celoživotní
mistrovství na jevištích souborů ze Skutče a Ústí nad Orlicí.*

(V předsáli Národního domu si můžete prohlédnout výstavku
věnovanou nositelům Zlatého odznaku J. K. Tyla.)

Co na to divák?

Anket&

Divadlo ESENCE Praha ZELENÁVÝ PTÁČEK

Jiří Anderle: Úchvatně úchylné ujetí, uličnický uliční. Bavil jsem se dost – smřšť a pel – mel nápadů a vtipů – strakatost, pestrost, divokost – vše v diskorytmu italské opery.

Dušan Zakopal: Bez nápadu to není. Něco tam přebývá, cosi schází. Že by styl?

Kristýna Herzinová:

Kam vedou cesty, po kterých jdeme?
Kam pospícháme, kam putujeme?
V rákosí štihlém se křídla vážky chvějí.
Kam vedou cesty? Za snem a za nadějí.
Taky za nejkrásnější dálkou.
Srázná skála skrývá tajemství,
Pramen podzemní, kde voda průzračná
A věčně živá o třech krásách zpívá.
Představení beru s lehkým pousmáním a velkým nadhledem.

Jiří Pošepný: Zelenavý ptáček – tak jako v životě – jednou letěl hodně v oblacích a někdy brousil drápky o zem, ale šťastně doletěl.

Michal Cimbál Lurie: Inscenace plná nápadů, energie a fantazie. Chvillemi na úkor srozumitelnosti a občas s následkem kostrbatého přesouvání děje.

Radek Jiříček: Milé, vtipné, zábavné! Občas se mi zdálo, že herci mají problém se všichni vejít na plac. Možná?!? Nevím... Já se bavil.

Jan Strejcovský: Maruškou Kubrovou vykrmený Zelenavý ptáček zapěl zvesela v pestrobarevném hávu v rytmu mnoha hudebních stylů. Prostě Esence tak, jak ji důvěrně znám. (Několik nových tváří v souboru mě velmi mile překvapilo).

De Facto Mimo Jihlava JÁ MĚLA HEZKEJ ŽIVOT, PANE

Dušan Zakopal: Stále mě fascinuje magie divadla skrze hereckou osobnost, být jedinou. Jak je dokonale prostá, když se to umí!

Jiří Pošepný: „Já měla hezkej život, pane.“ „Já měl krásný zážitek, paní.“ Moc děkuji.

Jan Strejcovský: One woman show Evy Čurdové. Dnes pro mne možná místy trochu dlouhé, jakoby jednostrunně plynoucí. Ale i tentokrát krásné potkání se s živlem jménem Čurdová.

Hosté ze Slovenska: Sila divadla jedného herca je neskutočná. Herečka Eva Čurdová zvládla svoju rolu na profesionálnej úrovni. Radi ju uvítame v našom kultúrnom zariadení CULTUS Ružinov a.s. v Bratislave.

Michal Cimbál Lurie: Na tohle je potřeba kus odvahy a hereckého mistrovství. Myslím, že paní Eva má obojího dostatek.

Radek Jiříček: Excelentní výkon paní Evy Čurdové, ke kterému se nedá nic dodat. Snad jen – jak je možné, že herečka s takovým potenciálem ještě není na profesionální scéně. Moc děkuji.

Jiří Anderle: Velmi pěkné a příjemné, ale neuvěřil jsem. Asi by měla mít větší výčitky svědomí, víc se přesvědčovat. Hudba byla drsná.

DS Vojan Libice nad Cidlinou OSKAR

Dušan Zakopal: V první půli jako by „padla deka“? Výborná muzika, náladotvorná, dala švih stylové děkovače, žel na konec. Holt dělat srandu není sranda.

Jiří Anderle: Těžký rozjezd, do obrátek se dostal až spíš v druhé polovině, bohužel výrazný rozdíl mezi mladší a starší částí herectva – ale fandím jim.

Jiří Pošepný: První část byla cesta do Afriky přes severní pól. Druhá část jela expresem. Děkuji za pobavení.

Výsledek

Další dva porotci zalovili v našem klobouku, aby nám mohli odpovědět na zálučné otázky.

Mgr. Alena Exnarová
Divadelní vědec, ředitelka Muzea loutkářských kultur v Chrudimi

Která je vaše oblíbená dramatická postava?
Maude z Higginsovy hry Harold a Maude.

Jakého dramatika máte nejraději?
V posledních letech jsem rozpolcená. Třicet pět let mám ráda Čechova, ale posledních tak patnáct taky Pepu Tejklu.

Jaký máte vztah k hudebnímu divadlu?
Přiznám, že to není právě můj šálek čaje, ale když je inscenace kvalitní, tak ji ráda vidím.

PhDr. Milan Strotzer
Odborný pracovník pro amatérské divadlo, NIPOS-ARTAMA Praha. Byl porotcem na FEMAD Poděbrady.

Jaký je Váš ideál pozemského štěstí?
Rudolf Felzmann s alespoň desetinásobnou penzí.

Kterým darem přírody byste chtěl být obdařen?
Pamětí s schopností regenerace.

Které vlastnosti si nejvíce vážíte u režisérů?
Fantazie zužitkované v prospěch sdělnosti pro diváka.

Rozhovor

S ROLLING STONES NÁS ROZSEKALA

Petr Rubáš z
divadla ESENCE
alias Renzo ze
Zelenavého ptáčka

Petr Rubáš začal
v souboru Esence
pracovat zhruba
před rokem a půl.
Zelenavý ptáček
je první hrou to-
hoto souboru,
v níž hraje. Car-
la Gozziho jsem

znal pouze z Esence, říká mi Petr chvíli po
představení. Teď sedíme na schodech kostela
a já se ptám, proč si jeho soubor vybral právě
tuto hru.

Zelenavý ptáček je volným pokračováním hry
Carla Gozziho Láska ke třem pomerančům,
kterou Esence hrála loni, a je slátaninou různých
pohádek. Jedná se o komedii dell'arte, takže jde
o hru uvolněnou, není tam nějaká vážná myšlen-
ka, kterou bychom potřebovali sdělit divákovi. To
nám jako souboru, který má rád spíše odlehčená
témata, velice sedí. Hru vybrala naše režisérka
Marie Kubrová, která ji také upravila do podoby,
kterou jste viděli.

Do jaké míry jste se drželi Gozziho předlohy?
Gozziho text jsme hodně zkrátali a zpřehlednili. Do
hry se navíc přidaly některé poznámky z Pomeran-
čů a něco z Ivana Friedy. Potom ještě zbývá to, co
se dodělalo, aby text hercům „líp seděl do pusy“,
některé okamžiky zase vznikly až při zkoušení:
byly vtipné, tak se tam nechaly. Hru jsme zkou-
šeli asi čtyři měsíce, premiéru měla před rokem.
Přestavení se samozřejmě s tím, jak ho hrajeme,
stále upravuje, tříbí a zraje.

**Tentokrát jste vaši inscenaci pojali jako divadlo
na divadle. Proč?**

V Gozziho hře se děje hrozně moc věcí, které by
do hry nikdo nestihl nacpat. A když by to dokázal,
tak by zas divák nestihl hru chápat. Z toho důvo-
du jsme původně chtěli, aby scénické poznámky
vyprávěl jakýsi vypravěč, nakonec jsme vytvořili
dvě postavy nezpůsobných diváků, Filomenu a Ce-
liandra, kteří pomáhají posunovat děj, komentují
představení, a když někdo zapomene text, což se
taky stane, tak nám i pomůžou.

**Publikum zřetelně zaujalo i výtvarné a hudební
pojetí inscenace, diváci ostatně přijali celé vaše
představení velmi vřele. Všiml jsem si těchto
pozitivních reakcí i ze strany mladého, školní-
ho publika, což nebývá zcela obvyklým jevem.
Komu je vlastně hra určena?**

Hudební i výtvarná podoba hry jsou dílem Marie.
Soustavně nás překvapuje, její nápady jsou snad
nevyčerpatelné! Třeba nápadem použít úryvky
Rolling Stones nás úplně rozsekala. Snažili jsme se,
aby hra byla pro děti i pro dospělé, aby si každý
věk něco našel, děti pohádku, dospělí co chtějí.
Obecenstvo tady v Třebíči bylo skvělé.

V Zelenavém ptáčku vystupuješ jako Renzo,
milovník sochy. Jak se Ti ve hře hraje?

Hra se mi hraje skvěle, jako by mi to Marie ušila
na tělo. Marii se podařilo zařadit, že každý z nás
hraje sebe, dala nám prostor, abychom rozvinuli,
co umíme, a využila toho, co neumíme. Vždyť
comédie dell'arte je založena na tom, že do ní
herec sám nese „to svoje“, vytvoří postavu z části ze
sebe a z části z toho, co mu diktuje žánr a v našem
případě Gozzi.

-rtw-

HEZKEJ ŽIVOT

Chtěl bych vás
požádat, jest-
li byste nám
mohla říci
něco o tom,
jak inscenace
Já měla hez-
kej život, pane
vznikala.

Někdy v létě
mě oslovil Petr
Soumar, herec
Horáckého di-
vadla, a dal mi

přečíst tuhle hru a říkal, že by ji se mnou chtěl
dělat. Potom jsme se sešli v listopadu a začali jsme
zkoušet a koncem ledna byla premiéra.

**Takže vlastně ten příběh a ta hra přišly za
vámi?**

Ano.

**Můžu se zeptat jaký vztah máte k postavě,
kterou hrajete?**

Když jsem to několikrát po sobě četla, tak jsem si
dočista poplakala. Ale potom už jsem začala čím
dál víc chápat, že je to opravdu taková trošku žen-
ština zlá. Ale to se mi tam tak nepodařilo dostat.
A svým způsobem mi byla nesympatická. Nemohla
bych tak jednat. Za a pro peníze dát vše, i dítě, tak
to taky ne. Ale vím, že je to tak možné. Že?

Jak se vypořádáváte s tak rozsáhlým textem?

Upřímně řeknu – noční můra je to moje. Protože
toto textu je hodně. A normálně se probudím
v noci a začne mi naskakovat určitý text – jo,
noční můra.

**Chystáte v současné době nějaké další před-
stavení?**

Tak to asi ano. Myslím, že Dáša Brtnická s námi
zase chce něco dělat. Jak mi tady říkají, že to chce
tak dva partnery, to je pravda. Je to asi čtvrtá hra,
kdy jsme hrály dvě, předtím čtyři, a předtím také
dvě, a teď jsem dokonce hrála sama. Naše divadlo
DE FACTO MIMO je na takovýhle ansámbl jako
dělané – ideálně. Je tam málo herců a kolem pade-
sátí až šedesátí diváků, takže se hraje čtyřicet, pět-
ačtyřicet, i padesát repríz. V divadle, kde hrajeme,
by nějaký větší ansámbl ani nebyl možný.

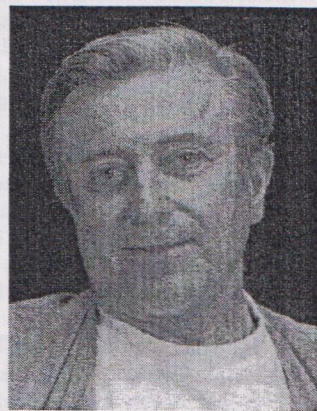
**A ještě poslední otázka na závěr. Postava ve vaší
hře říká: „Já měla hezkej život, pane“. Co byste
řekla vy sama za sebe?**

Jaký já jsem měla život? Jo takhle! No tak určitě
bych se rouhala, kdybych řekla, že jsem neměla
hezkej život. Určitě jsem měla hezkej život. Dožila
jsem se tohohle věku, jsem zdravá, zatím. Určitě
mě poznamenaly všelijaké příběhy, co se dějí, když
člověk dlouho žije – a je takový živel třeba jako já.
Určitě jsem měla různé zážitky, které mě pozna-
menaly doteď. Ale kdybych to sesumírovala, tak
jsem měla hezkej život.

Děkuji vám za rozhovor.

r.s.

CO MI ZBÝVÁ JINÉHO, KDYŽ CHCI DĚLAT DIVADLO?!

Rozhovor
s Jaroslavem
Vondruškou,
režisérem
inscenace
Oskar

Járo, každý si všimne, že váš soubor se výrazně
omladil, jak jste nové členy nalákali? Nebo se
přihlásili sami?

Bylo to z obou stran. Před několika lety jsem na-
studoval s dětským souborem dvě pohádky. Začal
jsem s nimi dělat základní divadelní průpravu
– jazykovou, pohybovou, zkrátka přípravu pro
další hraní divadla. Někteří z nich pak přešli do
dospělého souboru. Druhá část mladých vyšla ze
školního představení, které s nimi nastudovali učitelé.
Sami si napsali text o výletu do hor. Tam jsme
si vyhlédli několik lidí, které jsem potom oslovil.
A nakonec se ještě jedna dívka přihlásila sama.

**Ovlivní tenhle příval mladých váš další reper-
toár? Co plánujete?**

Ovlivní – ovšem bohužel v tom smyslu, že většina
odejde, protože maturují, půjdou dál na školy.
Příští rok dva a v dalším roce tři, takže nevím,
co bude dál. S těmi třemi, co rok vydrží ještě
uděláme jednu inscenaci. Současně s nimi Jirka
Hlávka (představitel Barniera – pozn. red.) zkouší
pohádku Pasáček vepřů, která by měla mít na pod-
zim premiéru. Já bych chtěl potom rozjet zkoušení
nějaké dobré komedie.

Jaká je podle Tebe dobrá komedie?

To je těžká otázka! Samozřejmě to musí být ta-
ková komedie, která dokáže lidi rozesmát, ale to
samozřejmě není dáno jen textem. Musí to být také
jeho naplněním. A humor té komedie by neměl být
laciný. Jak na papíře, tak v provedení.

**Nepropadáš někdy marnosti – pokolikáté už si
vychovááš mladé herce, aby Ti zase utekli? Ty
musíš mít obrovskou trpělivost!**

Co mi zbývá jiného, když chci dělat divadlo!

A kdy Tě zase uvidíme na jevišti?

Mohl jsem si teď zahrát v Pasáčkovi vepřů, ale řekl
jsem si o pauzičku, protože máme taky spoustu
práce doma. Pak bych chtěl zase dělat obojí. To
znamená, že se asi budeme s Jirkou Hlávkou
střídat, jak v režii, tak v hraní.

Co čeká váš soubor v nejbližší budoucnosti?

Hned pozítří hrajeme Oskara v Harrachově a 26.
června ve Vysokém nad Jizerou. Jedno až dvě
představení odehrajeme o prázdninách a další
jsou rozjednána na podzim. A v polovině září
budeme pořádat už třetí ročník Divadelního
babího léta v Libici nad Cidlinou (17. - 19. září
2004). Program se právě teď dokončuje, budou to
během prodlouženého víkendu dvě představení pro
dospělé a tři pro děti.

**Díky za rozhovor a přejeme vše potřebné do té
spousty naplánované práce.**

-pm-

DIVADELNÍ SOUBOR HANÁ VÝŠKOV je na třebíčské přehlídce nováčkem. Scénář k inscenaci *Romance* pro křídlovku napsala režisérka souboru Dagmar Musilová na základě samotné skladby Františka Hrubína a Hrubínova filmového scénáře k filmu Otakara Vávry.

V Hrubínově *Romanci* pro křídlovku je obsažen jednoduchý příběh. Když se začíná, je hrdinovi dvacet let a poprvé se „strašně“ zamiloval. Je právě vlahá noc 28. srpna 1930, deset dní po pouti v Netvořicích, kde tento cit zahořel. Tou láskou je Terina; přijela o pouti s kolotočem, a je to patnáctiletá dívka, nevypodobitelná a bezmezně slibující. V příběhu první lásky, která se potom ještě několikrát roznítí a která nakonec (to už plynulo léto 1933) neblaze skončila nedorozuměním, rozchodem a pak dokonce nečekanou smrtí, vystupují ještě další postavy – sverepý Viktor od střelnice, smyslná Tonka a také dědeček, jehož smrt tak osudově zasáhne do celého dění.

Hrubínova básnická poéma je nostalgickou vzpomínkou stárnoucího muže na krásná léta mladistvého okouzlení láskou i deprimujícím setkáním s nepřející realitou, bourající iluze. Magnetizující sázavská vzpomínka se básníkovi ozvala jednou za večerní bouřky v červnové Florencii, jak prozrazuje její dedikace, a v srpnu až v listopadu 1961 pak byla *Romance* pro křídlovku napsána. V následujícím roce vyšla poprvé. V roce 1966 vznikla filmová adaptace *Romance* pro křídlovku, kterou podle Hrubínova scénáře natočil Otakar Vávra. V hlavních rolích filmu, který získal mezinárodní uznání, vytvořili dvojici mladičkých milenců Zuzana Cigánová a Jaromír Hanzlík. Z filmového scénáře vycházely i dvě pozoruhodné divadelní inscenace – v roce 1997 ve Stavovském divadle v Praze nastudoval *Romanci* pro křídlovku Ivo Krobot a o rok později v Národním divadle moravskoslezském v Ostravě Radovan Lipus. Zvláště ostravská inscenace si vysloužila obdivné přijetí odborné kritiky, která ji označila za skutečný jevištní ekvivalent básně.

DIVADLO BEZ ZÁKULISÍ SOKOLOV mělo svoji premiéru na Divadelní Třebíči v roce 2001, kdy uvedlo inscenaci hry Yasmíny Rezy *Obrázek*. Na letošní národní přehlídce sokolovští divadelníci vystoupí s inscenací hry Eugène Ionesca *Plešatá zpěvačka*.

Francouzský dramatik, básník, esejista, literární kritik a gymnaziální profesor rumunského původu je jedním ze zakladatelů a předních představitelů absurdního divadla.

„Na počátku toho, co anglický kritik Martin Esslin pojmenoval divadlo absurdity, stojí dva objevy svou originalitou a přitom jednoduchostí připomínající pověstné Kolumbovo vejce. K oběma událostem došlo počátkem padesátých let v Paříži, ale jejich původci byli Rumun Eugène Ionesco a Ir Samuel Beckett. Šlo o premiéry francouzsky psaných her *Plešatá zpěvačka* (1950) a *Čekání na Godota* (1953) – her na první pohled zcela odlišných, k nimž snad jenom pojem absurdity skýtá společný klíč. Tato odlišnost nesignalizuje pouze nezaměnitelnou osobitost obou tvůrců, ale i různé možné dimenze absurdity v umění. Proti Beckettovu *Čekání na Godota*, nalézajícímu v procesu marného čekání na záhadného pana Godota mnohoznačně otevřený přírůbek lidského údělu, působí Ioneskova *Plešatá zpěvačka* jako lehkomyšlná hříčka. Lehkomyšlnost ovšem nevylučuje důmyslnost. Dialogy, čerpající látku z konverzačních jazykových příruček, jsou zdrojem

úplně nového druhu komiky založené nikoli na slovní vtipnosti, ale na hromadění a koncentraci banalit – napsal ve své studii *Proměny a věrnost* Eugène Ionesca Zdeněk Hořínek.

Plešatá zpěvačka zahajuje sérii Ioneskových her, ve kterých převažuje problém jazyka, zvláště jeho nesdělnosti, již lze demonstrovat především hojným mluvením, a proto text v *Plešaté zpěvačce* zaplavuje scénu, postavy doslova tyranizuje a činí z nich bezduché loutky. Jazyk už nemá úlohu sdělit něco o jednotlivé postavě nebo umožnit dorozumění mezi lidskými jedinci, vyvíjí se samoučelně. Postavy vedou mnohoznačné hovory, při kterých každé slovo plodí jen novou řadu frází, takže původní poselství – pokud vůbec bylo – pod touto lavinou nenávratně mizí.

Plešatá zpěvačka – Ioneskova prvotina – prorazila po nepřilíh úspěšné inscenaci v Théâtre des Noctambules až v divadélku Huchette v univerzitní Latinské čtvrti v Paříži spolu s Ioneskovým dramatem *Lekce* v roce 1951 a stala se jednou z programových her tzv. absurdního divadla.

DIVADLO JESLIČKY ZUŠ NA STŘEŽINĚ HRADEC KRÁLOVÉ se prezentovalo na Divadelní Třebíči v letech 1996, 1997, 1998 a 2000. V roce 1996 uvedlo dokonce dvě inscenace – Pavilón č. 6 A. P. Čechova a Klicperovu *Weselohru* na mostě. V následujícím roce tomuto divadlu patřilo závěrečné (nesoutěžní) vystoupení s inscenací Dykova *Milé sedmi loupežníků*. Na letošní národní přehlídku se jeden ze souborů Divadla Jesličky – Dospělá embrya – probojoval s montáží z povídek Josefa Škvoreckého *Hořkej. Opravdu hořkej...*

Prozaik, básník, literární kritik a překladatel Josef Škvorecký se narodil v Náchodě 27. 9. 1924. Maturoval na náchodském gymnáziu v roce 1943, poté byl poslán úřady do továrny. Od gymnaziálních studií se věnoval džezu, hrával v místní kapele Red Music. V letech 1945 – 49 studoval na filozofické fakultě Univerzity Karlovy angličtinu a filosofii. Krátce učil, po absolvování vojenské služby pracoval s přerušením jako redaktor SNKLHU (Odeon), od dubna 1956 zde byl redaktorem a později zástupcem šéfredaktora nového dvouměsíčníku *Světová literatura*. Po skandálu, který vyvolalo vydání románu *Zbabělci*, musel v lednu 1959 z redakce časopisu odejít, ale mohl se vrátit do angloamerického oddělení SNKLU. Od roku 1963 byl spisovatelem z povolání. V lednu 1969 se stal předsedou redakční rady měsíčníku *Plamen*, odjel však do USA, kde absolvoval stipendijní pobyt v Berkley. Téhož roku byla zastavena výroba knihy *Tankový prapor*. Josef Škvorecký byl v 50. a 60. letech jedním z nejvýznamnějších znalců angloamerické literatury u nás a v předmluvách či doslovecích komentoval díla řady autorů.

V roce 1968 odešel spolu se svojí ženou Zdenou Salivarovou do exilu, krátký čas pobývali v USA, nyní žijí v Torontu. Z rozsáhlého díla Josefa Škvoreckého si připomeňme aspoň některé tituly: *Zbabělci*, *Lviče*, *Tankový prapor*, *Příběh inženýra lidských duší*, *Hořkej svět*, *Mirákl*, ad.

Významnou součástí jeho díla jsou rovněž četné eseje, články, básně původní i přeložené. Podle Škvoreckého próz či námětů vzniklo několik filmů – mj. *Zločin v dívčí škole*, *Zločin v šantánu*, *Farářův konec*, *Flirt se slečnou Stříbrnou*, některé jeho předlohy byly zpracovány pro televizi – např. seriál *Prima sezona*, cyklus *Hříchy pro pátera Knoxe*.

Jména Josefa Škvoreckého a Zdeny Salivarové jsou spojena s nakladatelstvím *Sixty-Eight Publishers*, které založili. Spolu dostali řád Bílého lva a čestný doktorát Torontské univerzity za kulturní služby Kanaďanům českého původu.

10.00 hod.

DS Haná Vyškov

František Hrubín, Dagmar Musilová:

ROMANCE PRO KŘÍDLOVKU

13.00 hod.

Rozborový seminář

14.30 hod.

Divadlo bez zákulisí Sokolov

Eugène Ionesco:

PLEŠATÁ ZPĚVAČKA

19.30 hod.

Dospělá embrya Divadla Jesličky Hradec

Králové

Josef Škvorecký, Jan Dvořák:

HOŘKEJ, OPRAVDU HOŘKEJ...

22.00 hod.

Rozborový seminář

(*Plešatá zpěvačka*; *Hořkej*, *opravdu hořkej...*)

Zítřka...

SOBOTA

22. května 2004

10.00 hod.

ŠOS Prachatic

Jan Kraus:

PROTI VĚTRU (Nahniličko)

14.00 hod.

Rozborový seminář

15.00 hod.

DK Jirásek Česká Lípa

Anton Pavlovič Čechov:

VIŠŇOVÝ SAD

19.00 hod.

Rozborový seminář

20.00 hod.

DS Píki Volyně

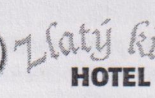
Vladimír Strnisko:

GOLDONIÁDA

22.10 hod.

Rozborový seminář

Sponzoři Divadelní Třebíče:

Mediální partneri:

Zpravodaj XIII. Národní přehlídky amatérského činoherního a hudebního divadla Divadelní Třebíče 2004. * Redakce: Stáňa Štěpánková, Pavlína Morávková, Radim Svoboda, Radim Wolák * Fotografie: Ivo Mičkal * Vydává Kulturní, vzdělávací a informační zařízení Třebíč. * Sazba FIBOX